

Föreställningar om krisen

Erna Danielsson

RCR, Mittuniversitetet

Definition av kris

- Ofta utgår definitionen från själva krisen (skolbrand, bilolycka, storm)
- Relateras ofta till räddningsorganisationernas arbete
- Svag koppling till ”andra organisationer”, de som inte ses som krishanteringsorganisationer
- Krisens konsekvenser är inte alltid kopplad till definition

Studiens syfte

- Undersöka vilka konsekvenser som inramningen av en kris får för vilka som synliggörs i relation till krisen, samt
- Undersöka hur olika aktörer definierar sina positioner i förhållande till varandra.

Metod

- Studien ingår i MSB-projektet, MOSAIK. Totalt genomfördes 41 intervjuer.
- Fallstudien:
  - En skolbrand som nästan helt ödelade en skola med runt 250 elever
  - Räddningstjänster från flera områden involverades i räddningsarbetet
  - Fallstudien baseras på 4 intervjuer, en insatsledare, en rektor och två lärare. Samtliga involverade i hanteringen av händelsen
  - Datamaterial från media (radio, TV, tidningar)

Teori

- Frame analysis, Goffman (1974)
- Frame analysis as technique and politics, Creed et al. (2002)
- Boundary practices, Gieryn (1985, 2000)

Tre olika inramningar av krisen identifierades i analysen

Skolbranden – Räddningsarbetaren

- Utmattade brandmän som arbetar hårt under svåra förhållanden
- Släcka branden, säkra området och informera
- Fokus på branden och fakta (inte känslor)

Återuppbyggnaden – ”Dom [brandmännen] slet för att få hål och framförallt för att det var halt på taket /.../ taket börjar rasa och mina killar

- Ansvarsfull och börjar halka. Jag inser att tröttheten börjar komma.”
- Återuppbygga och återställa skollokalerna
- Fokus på ledarskap och ansvar

Skolarbetet – Per – ”Jag har ansvar för verksamheten och verksamheten är väldigt beroende av allt runt omkring vilket gör att det handlar

- Professionella mycket om samverkan.”
- Återställa skolarbetet / undervisningen, samt normalisera elevernas vardag
- Fokus på att möta barnens behov och deras rätt till utbildning

”Klockan åtta nästa morgon skulle vi stå fräscha och ta emot barnen och genomföra en full skoldag. På ny plats i något snabbt framtaget rum.”

Föreställningar om krisen

Skolbranden

Skolan brinner och elden måste släckas.

Återuppbyggnaden

Förlust av skollokaler; Skolan måste återuppbyggas och lokaler ordnas för att återställa skolfunktionen.

Skolarbetet

Det pedagogiska skolarbetet är utslaget och måste återskapas, även om planeringsunderlag och skolmaterial saknas.

Vad är problemet?

Sammanfattningsvis

- Studien pekar på vikten av att använda flera olika perspektiv för att förstå en kris; perspektiven bidrar till att fler aktörer synliggörs.
- När krisen framställs som en skolbrand, lyfts räddningspersonal fram som huvudaktörer och ansvariga.
- När krisen framställs som ett hot mot att orten blir utan skolverksamhet blir rektorn en aktör och ansvarig för att säkerställa att verksamheten blir kvar.
- Återställandet av skolarbetet och undervisningen tas inte upp som en kris av informanterna och därför blir inte lärarna en aktörer.

RCR
Erna Danielsson
erna.danielsson@miun.se
www.miun.se/rcr

